

NOTĂ INFORMATIVĂ

referitor la proiectul Regulamentului privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Departamentul Reglementări
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Temeiul juridic de elaborare a proiectului Regulamentului privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic reiese din prevederile art. 35 alin. (2) din Legea nr. 107 din 27 mai 2016 cu privire la energia electrică.</p> <p>Luând în considerare că noile Reguli ale pieței energiei electrice, ce urmează a fi elaborate în conformitate cu prevederile Legii nr. 107 din 27 mai 2016 cu privire la energia electrică, trebuie să includă prevederi pentru piețele pe termen scurt (piața zilei următoare și piața intrazilnică), Regulamentul privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic trebuie să stabilească modalitatea de alocare a capacităților de transport inclusiv pentru aceste piețe pe termen scurt.</p>
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Prin Regulamentul privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 353 din 27.12.2016 a fost transpus parțial Regulamentul (UE) nr.714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică, iar aceste condiții se mențin și în noua redacție a Regulamentului.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>În rezultatul implementării în practică a regulamentului urmează a fi soluționate următoarele probleme:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Vor fi stabilite prevederi referitoare la tranzacțiile pentru ziua următoare, aceste prevederi sunt esențiale pentru a continua acordurile transfrontaliere care urmează să fie puse în aplicare cu țările din regiune. Fără introducerea acestor prevederi, va crește prețul energiei comercializate prin faptul, că ofertanții vor include în costurile oferite pentru capacitatea oferită pe termen lung, condiționalități și elemente de cost care să asigure riscurile cauzate de incertitudinea valorii capacității pe intervale de timp scurte.2. Va fi stabilit un proces care ar susține dezvoltarea piețelor de energie electrică pe termen scurt și implicit, creșterii eficienței costurilor.3. Regulamentul în redacție nouă va include detalii suplimentare privind asigurările, garanțiile și procedurile de rezervă care trebuie puse în aplicare pentru licitații, privind returnarea și transferul drepturilor de transmitere.4. Totodată va fi prevăzută o procedură explicită a modului de nominalizare pentru orizonturile de timp ce corespund piețelor de energie electrică pe termen scurt.5. Ținând cont că scopul final al Republicii Moldova este integrarea în piața energiei electrice a Uniunii Europene, regulile privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor vor urma structura reglementărilor privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor stabilite la nivel european. <p>În scopul cuplării unice la nivel regional a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice, pentru crearea unui sistem eficient și modern de alocare a capacităților și de</p>

gestionare a congestiilor, care să faciliteze comerțul cu energie, permițând utilizarea mai eficientă a rețelei și creșterea concurenței, în beneficiul consumatorilor, se prevede stabilirea unor norme minime armonizate la nivel regional.

În vederea implementării cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice, capacitatea transfrontalieră disponibilă va fi calculată într-o manieră coordonată de către operatorul sistemului de transport din Republica Moldova și operatorii de transport și de sistem din țările vecine. În acest scop, se prevede ca aceștia să stabilească un model comun de rețea, inclusiv estimări privind producerea de energie, consumul și capacitatea interconexiunilor pentru fiecare oră.

Calculul capacităților pentru intervalele de timp ale pieței pentru ziua următoare și ale pieței intrazilnice ar trebui să fie coordonat între operatorii de sistem pentru a se asigura fiabilitatea calculului capacităților și punerea la dispoziție pe piață a capacității optime. Astfel, trebuie stabilite metodologii comune de calcul al capacităților regionale în vederea definirii datelor de intrare, a metodei de calcul și a cerințelor de validare.

5. Fundamentarea economico-financiară

Regulamentul privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic va avea impact asupra titularilor de licențe din sectorul energiei electrice care participând la piața angro a energiei electrice doresc să utilizeze interconexiunile cu țările vecine pentru procurarea/vânzarea energiei electrice.

Vor exista costuri aferente implementării de către operatorul sistemului de transport a platformei electronice destinat gestionării procedurii de alocare a capacității. La moment costurile respective nu pot fi estimate deoarece nu se cunosc condițiile și circumstanțele în care platforma respectivă va fi implementată de operatorul sistemului de transport în comun cu operatorul sistem de transport din Ucraina (fie va fi elaborată de către un dezvoltator de programe software, în baza unui caiet de sarcini prestabilit sau va fi achiziționată o platformă existentă), și nici prețul unor potențiale oferte pe piața existentă.

Totodată vor persista costuri legate de instruirea personalului operatorului sistemului de transport, a operatorilor sistemului de distribuție și a altor participanți la piața energiei electrice referitor la prevederile Regulamentului privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic. Ținând cont de experiența anterioară, se estimează că în cadrul unei întreprinderi, în special a celei care prestează servicii de interes public, instruirea continuă a personalului face parte din activitățile curente.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Odată cu aprobarea Regulamentului privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic, vor fi stabilite norme echitabile pentru alocarea capacității interconexiunilor disponibile între sistemul electroenergetic al Republicii Moldova și sistemele electroenergetice ale țărilor vecine, în vederea realizării schimburilor transfrontaliere de energie electrică în condiții egale, transparente și nediscriminatorii pentru toți participanții la piața energiei electrice, precum și norme privind gestionarea congestiei pe interconexiuni, astfel, fiind create premise pentru creșterea concurenței pe piața națională a energiei electrice.

Elaborarea și implementarea unor noi norme echitabile pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică va determina ameliorarea climatului concurențial pe piața internă a energiei electrice, luând în considerație caracteristicile specifice ale pieței naționale și regionale, precum

și aderarea în perspectivă a sistemului electroenergetic al Republicii Moldova la sistemul comunitar ENTSO de energie electrică.

7. *Avizarea și consultarea publică a proiectului*

Referitor la oportunitatea aprobării de către ANRE a Regulamentului privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic, Agenția va consulta părțile interesate, totodată plasând pe pagina WEB a sa (www.anre.md, la rubrica Transparența decizională / Consultări Publice) proiectele Regulamentului menționat și Analiza Preliminară a Impactului de Reglementare, astfel, încât orice persoană interesată a avut posibilitatea de a accesa documentele respective și de a prezenta propuneri și obiecții pe marginea lor, inclusiv prin poșta electronică, la adresa electronica indicată pe site. Toate obiecțiile și propunerile expediate în adresa Agenției vor fi examinate și luate în considerație la îmbunătățirea proiectului Regulamentului în cauză.

După examinarea propunerilor și a obiecțiilor, Agenția va convoca ședințe de lucru pentru a discuta problemele apărute și pentru a identifica de soluții rezonabile, acceptate de părțile implicate.

8. *Constatările expertizei anticorupție*

Secțiunea dată va fi completată după efectuarea expertize respective

9. *Constatările expertizei de compatibilitate*

10. *Constatările expertizei juridice*

Secțiunea dată va fi completată după efectuarea expertize respective

11. *Constatările altor expertize*

Secțiunea dată va fi completată după efectuarea expertizelor respective

Veaceslav UNTILA
Director general ANRE

Evlampie DONOS
Șef Departamentul Reglementări